

HØGSKOLEN I INNLANDET
Postboks 400
2418 ELVERUM
Att.Thomas Vogler

Saksbehandler, innvalgstelefon
Linnea Karoline Vereide, 61266062

Gråkletten naturreservat og Tøråsen naturreservat - Dispensasjon - slipp av hund i forbindelse med taksering av hønsefugl

---

Statsforvalteren i Innlandet gir Høgskolen i Innlandet v/Thomas Vogler dispensasjon fra § 3 bokstav b) i verneforskriftene til Gråkletten naturreservat og Tøråsen naturreservat, til å slippe hund i reservatene i forbindelse med taksering av hønsefugl i perioden 6. august – 20. august 2022, med hjemmel i § 7 bokstav g) for Gråkletten naturreservat og med hjemmel i § 48 første alternativ i naturmangfoldloven for Tøråsen naturreservat. Tillatelsen er gitt på bestemte vilkår som er beskrevet nedenfor.

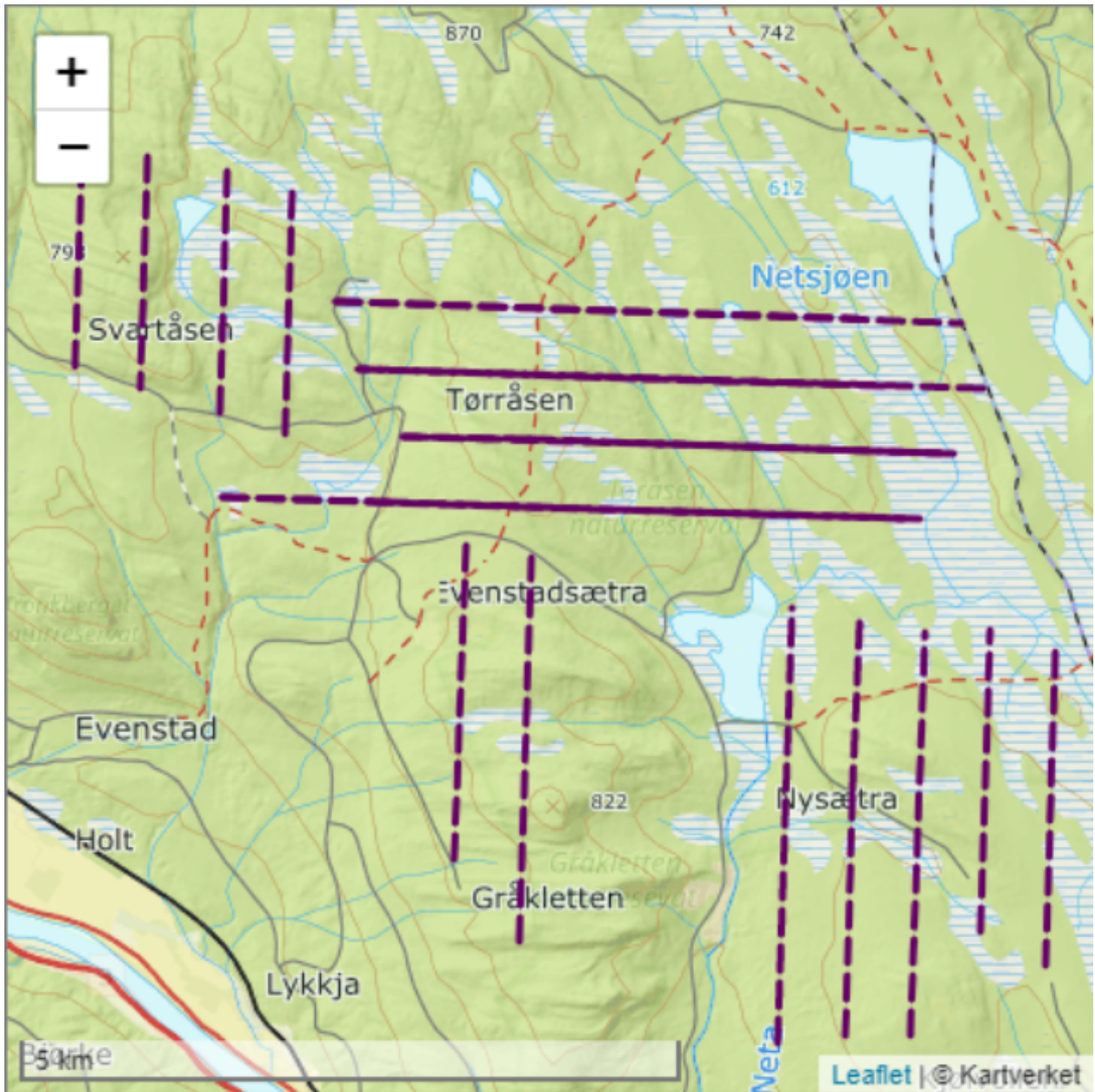
Søknaden

Vi viser til deres søknad av 14. juni 2022, angående tillatelse til bruk av løs hund i forbindelse med hønsefugltaksering i naturreservatene Gråkletten og Tøråsen i Stor-Elvdal kommune.

Høgskolen i Innlandet v/Thomas Vogler søker om tillatelse til å bruke løs hund i forbindelse med hønsefugltaksering i Evenstadlia. Høgskolen har drevet med taksering av fugl langs de samme linjene i flere år, men på grunn av utvidelse av naturreservatene Gråkletten og Tøråsen, kommer nå disse takseringslinjene innenfor verneområdene.

Takseringen er en del av hønsefuglportalen. Motivasjonen til å gjennomføre takseringen er at hønsefuglbestanden er en brikke i systemet som vi allerede er i gang med å samle inn data på f.eks. elgmøkkteflinger, sporregistreringer på vinteren, gps merkede mår, samt habitatkartlegging og bestandsovervåking av klatremus. Søker forholder seg til metoden og rammen til hønsefuglportalen.

Takseringen vil foregå i perioden 6. august til 20. august 2022. Takseringslinjene er vist på kart side 2.

Takseringslinjene er merket med stiplet lilla linjer. Hentet fra søknaden.

Lovgrunnlag

Gråkletten naturreservat ble opprettet 21. juni 2017. Formålet med vernet er å bevare et stort og sammenhengende naturskogområde dominert av ulike typer granskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sårbare og sjeldne sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Tørråsen naturreservat ble opprettet 21. juni 2017. Formålet med vernet er å bevare et stort naturområde med stor variasjon i barskogtyper og forekomster av gammel og urskogpreget skog, med innslag av rikmyrer, rik sumpgranskog og høgstaudegranskog. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke sjeldne og sårbare sopp- og lavararter. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

I begge naturreservatene er vegetasjonen, herunder døde busker og trær, vernet mot skadde og ødeleggelse, og det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet, jf. § 3 bokstav a). Videre er dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse i begge reservatene, jf. § 3 bokstav b).

I Gråkletten naturreservat kan forvaltningsmyndigheten etter søknad gi dispensasjon til forsknings- og undervisningsrelaterte aktiviteter, jf. § 7 bokstav g).

I Tøråsen naturreservat finnes det ikke en slik hjemmel, men forvaltningsmyndighetene kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven (nml.) § 48.

Søknaden må også vurderes etter de miljørettslige prinsipper i nml. §§ 8-12, jf. nml. § 7 om prinsipper ved offentlig beslutningstaking, og vise hvordan disse er vektlagt.

Statsforvalterens vurdering

Gråkletten naturreservat er en markert åskalott øst for Evenstad i Stor-Elvdal kommune. Terrenget er topografisk variert og kupert, med flere markerte rygger og koller i «trappetrinn» nedover lisen. De største kvalitetene til området er at det er et relativt stort sammenhengende naturskogområde i en region som er sterkt preget av bestandsskogbruket. Det er et av de største gjenværende gammelskogområdene i Midt-Østerdals mellomboreale skoglandskap. I reservatet finnes det områder hvor rødlistede arter er registrert, slik som svartsonekjuke (NT), gubbeskjegg (NT), sprikeskjegg (NT) og kort trollskjegg (NT).

Tøråsen naturreservat ligger på kjølen mellom Renas og Glåmas dalfører. Tøråsen er terrenget nokså småkupert med mange mindre koller og smådaler. I de nordlige delene er det flere mindre myrer, men vann og tjern er fraværende. Området har viktige kvaliteter i kraft av å være et relativt stort område med gammel naturskog. Området bidrar til å dekke påpekte mangler i skogvernet i Norge, særlig på grunn av forekomstene av urskogspreget furuskog, delvis også på grunn av innslagene av skog rik på død ved og rik sumpskog. Det er registrert en rekke krevende og rødlistede plantearter knyttet til gammel furuskog og rik og ekstremrik myr, delvis også til eldre granskog.

Steindammen som ligger i hovedsak utenfor de to verneområdene, men likevel strekker seg inn i begge, er registrert som hekkeområde for hettemåke (CR) og gråmåke (VU). Takseringslinjene går blant annet nært inntil steindammen.

Jf. nml. § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Gråkletten naturreservat ble kartlagt i 2006 og senere i 2018 i forbindelse med utvidelse av naturreservatet, mens Tøråsen naturreservat ble kartlagt i 2006. Det er ellers registreringer av arter i Artskart, Sensitive artsdata og Naturbase, slik at Statsforvalteren vurderer at kunnskapsgrunnlaget for områdene er gode, jf. nml. § 8. Nml. § 9 «Føre-var-prinsippet» vektlegges derfor i liten grad.

I henhold til nml. § 10 skal en påvirkning av et økosystem vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Det er gitt få dispensasjoner tidligere i de to naturreservatene, og det er Høgskolen i Innlandet som også da har fått dispensasjon knytt til forskningsprosjekter (utplassering av viltkamera og jervebås). I dette tilfellet søkes det om tillatelse til å gjennomføre taksering av hønsefugler innenfor verneområdene da disse takseringslinjene, som

har vært brukt i mange år, nå ligger innenfor vernegrensa til Gråkletten naturreservat som følger av utvidelsen av verneområdet i 2019. Tøråsen naturreservat har derimot ikke vært utvidet etter vernet i 2017, slik at takseringslinjene lå da allerede i verneområdet og var da et søknadspliktig tiltak, jf. verneforskriften. Likevel anser Statsforvalteren at det trolig har vært en glipp hos søker som har gjort at det ikke er søkt om tillatelse tidligere, og at en nå i forbindelse med utvidelsen av Gråkletten ser at linjene også går innenfor Tøråsen. Statsforvalteren vurderer at selv om det ikke er heldig at det ikke har vært søkt om dispensasjon innenfor Tøråsen tidligere, er det bra at en nå er oppmerksom på at det er et naturreservat her, og at en tar hensyn til dette i ved eventuelle fremtidige prosjekter i området.

Høgskolen i Innlandet har drevet taksering langs disse linjene over flere år. For å få gode dataer og opprettholde kontinuitet i forskningsprosjektet, er det derfor gunstig om en får fortsette å takserer langsmed de samme traseene, da også selv om de kommer innenfor et verneområde. Selve tiltaket vil være avgrenset både i rom og tid. Ved å sette vilkår om at takseringen i naturreservatet skal skje så hensynsfullt som mulig for å unngå skade på naturmiljøet, samt begrenses til det som er nødvendig for å få gjennomført undersøkelsene, og tiltaket gjennomføres i en tid på året som er mindre sårbar for fugler og dyr i området, vurderer vi det til at tiltaket ligger innenfor det økosystemet kan tåle av belastning, jf. nml. § 10.

Takseringen er en del av et større forskningsprosjekt for å følge med på utviklingen av hønsefuglbestanden i områdene, og selve takseringen vil bli gjennomført av kompetente hundefører med hunder som ikke går etter bufe eller klovvilt. Takseringen skal skje de siste to ukene før det generelle båndtvangen opphører, og kontrollert bruk av løs hund i takseringsarbeidet er forsvarlig, jf. nml. § 12 om «miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder». Når det gjelder prinsippet i nml. § 11 om at «kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver», kan ikke Statsforvalteren se at dette er relevant her.

Takseringer av hønsefugl er med på å danne et viktig grunnlag for jaktforvaltningen, og vil over tid vise trender i størrelsen på hønsefuglbestandene, som også er relevant for verneforvaltningen av naturreservatet. Vi viser også til at det er gjort unntak fra vernebestemmelsene i naturreservatene i forbindelse med jakt i samsvar med gjeldende lovverk.

På bakgrunn av ovennevnte vil Statsforvalteren gi søker tillatelse til taksering av hønsefugl med bruk av løs hund i Gråkletten og Tøråsen naturreservater, langs takseringslinjer satt opp i Hønsefuglportalen. Statsforvalteren forutsetter at ved ny revisjon over hvor disse takseringslinjene skal ligge, så skal de legges utenfor verneområdene. Vår vurdering er at tiltaket ikke vil stride med vernevedtakenes formål og heller ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, jf. nml. § 48 første alternativ. Det er særlig vektlagt at takseringene ikke vil være i noen nevneverdig konflikt med de spesielle verneverdiene som finnes i de to naturreservatene, og at takseringen er forbigående og ligger utenfor den mest sårbare perioden for fugl og pattedyr i områdene.

Vår vurdering er at en tillatelse ikke vil skape uheldig presedens, for andre søknader i områder med tilsvarende verneverdier, da disse takseringslinjene har gått på samme sted i flere år, og først er kommet inn i verneområdene da disse ble utvidet. En kan ikke påregne å få tillatelse til taksering av hønsefugler innenfor nye naturreservater der det ikke har foregått tidligere.

Vedtak

Statsforvalteren gir Høgskolen i Innlandet v/Thomas Vogler dispensasjon fra § 3 bokstav b) i verneforskriften til Gråkletten naturreservat og Tøråsen naturreservat, til å slippe hund i reservatet i forbindelse med taksering av hønsefugl i perioden 6. august – 20. august 2022, med hjemmel i § 7

bokstav g) for Gråkletten naturreservat og med hjemmel i § 48 første alternativ i naturmangfoldloven for Tøråsen naturreservat. Følgende vilkår er knytt til dispensasjonen:

1. Tillatelsen gjelder i perioden 6. august til 20. august 2022.
2. Tillatelsen gjelder for søker og de som skal gjennomføre takseringen.
3. Fugletakseringen i naturreservatet skal foregå langs forhåndsdefinerte takseringslinjer satt opp i Hønsefuglportalen.
4. Takseringen i naturreservatet skal begrenses til det som er nødvendig for å få gjennomført undersøkelsene, og skal skje så hensynsfullt som mulig for å unngå skade og forstyrrelser av dyrelivet.
5. Ved neste revisjon over hvor takseringslinjene skal gå, skal en legge opp til at disse plasseres utenfor verneområder.
6. Tillatelsen skal medbringes i felt under takseringen og kunne vises ved kontroll.

Vi henstiller om at det tas hensyn til eventuelle beitedyr i områdene, og at hundeeiere som deltar bruker hunder som har sauerenhetsbevis.

Denne dispensasjonen gjelder kun i forhold til verneforskriften for naturreservatene: Gråkletten og Tøråsen. Dere må selv avklare behovet for tillatelse etter annet lovverk og grunneieres tillatelse før tiltaket kan utføres.

Klageadgang

Statsforvalteren viser til at vedtaket er et enkeltvedtak som kan påklages etter forvaltningslovens § 28. Klagefristen er 3 uker fra mottakelsen av dette brevet. Eventuell klage på vedtaket skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Linnea Karoline Vereide
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

STOR-ELVDAL KOMMUNE
Statens Naturoppsyn

Postboks 85
Postboks 5672 Sluppen

2481 KOPPANG
7485 TRONDHEIM